

K. PASCHALSKI,

PODREČZNIK

DO NAUKI POCZĄTKOWEJ
ZASADNICZEJ TECHNIKI
SKRZYPCOWEJ OPARTEJ

NA AKORDZIE

DLA

SEMINARIJÓW NAUCZYCIELSKICH

• KSIĄŻNICA POLSKA •

LWÓW - WARSZAWA

1921.

K. PASCHALSKI.

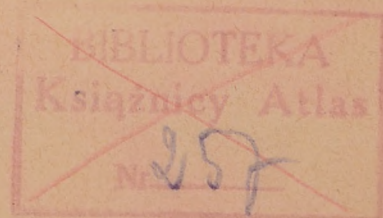

PODREČZNIK

DO NAUKI POCZĄTKOWEJ
ZASADNICZEJ TECHNIKI
SKRZYPCOWEJ OPARTEJ
NA AKORDZIE

DLA
SEMINARJÓW NAUCZYCIELSKICH

• KSIĄŻNICA POLSKA •
LWÓW - WARSZAWA
1921.

Akord. Punkty. Trzymanie skrzypiec i ustawienie palców.

Akord a-f-d-h, umieszczony na początku ćwiczenia (N° 1), jest środkiem pomocniczym do ukształtowania i utrzymania prawidłowego układu lewej ręki.

Punkty, umieszczone na gryfie, należy nacisnąć palcami tak, by dłoń lewej ręki tworzyła kołisty otwór, co daje sprężystość palcom.

Tak ustawione palce lewej ręki trzymać, prawą zaś objąć skrzypce, opierając je o prawą stronę klatki piersiowej, a wielkim palcem trącać naciśnięte struny, słuchając czy czysto brzmią (fig. 1-sza).

Fig. 1.

Po dokonaniu wskazanej próby skrzypce należy oprzeć o lewe ramię w ten sposób, aby przybrały położenie pochylone ku prawej stronie (fig. 2-ga).

Fig. 2.

Ażeby ułatwić trzymanie skrzypiec, należy chusteczkę zwiniętą w kształcie poduszeczki lub poduszeczkę, położyć między ramieniem, a podbródkiem tak, aby skrzypce nie naciskając ramienia spoczywały na poduszeczce. Ułatwi to prawidłowe pochylenie skrzypiec i prowadzenie smyczka.

Prawidłowe trzymanie skrzypiec możliwe jest wówczas, gdy do skrzypiec z lewej strony przy-
mocujemy tak zwany „podbródnik”, bez którego skrzypce wysuwają się.

Grając należy stać prosto i swobodnie, podając klatkę piersiową naprzód; nogi rozstawić, prawa nieco wysunąć naprzód, aby zachować równowagę. Ramiona, ręce i cała postawa muszą być swobodna; wszelkie wysiłki i napięcie są szkodliwe.

Pulpit należy ustawić tak, by nuty położone na nim, były na wysokości twarzy.

Trzymanie smyczka

Smyczek bierze się do ręki w ten sposób, ażeby wielki palec, zgięty wstarwie, przylegał do brzo-
gu karafutki, pozostałe zaś palce bez naciskania smyczka, aby spoczywały obok siebie na wierzchu
preta (fig 3-cia).

Po prawidłowym ujęciu smyczka należy go całą szerokością, wosia postawić na tonie akordu
a-f-d-h tak ażeby wielki palec tworzącym się kolankiem dotknął podstawka skrzypiec, tokić zaś po-
chylił się ku dołowi. Palce rozłożone szeroko, lub trzymanie smyczka zbyt silnie, kępuje rękę,
która staje się sztywną i niezdolną do lekkich pociągnięć.

Nim przystąpimy do wtadania smyczkiem na strunach, należy przedtem ćwiczyć ruchy smy-
czka podług wzorów, podanych przez nauczyciela.

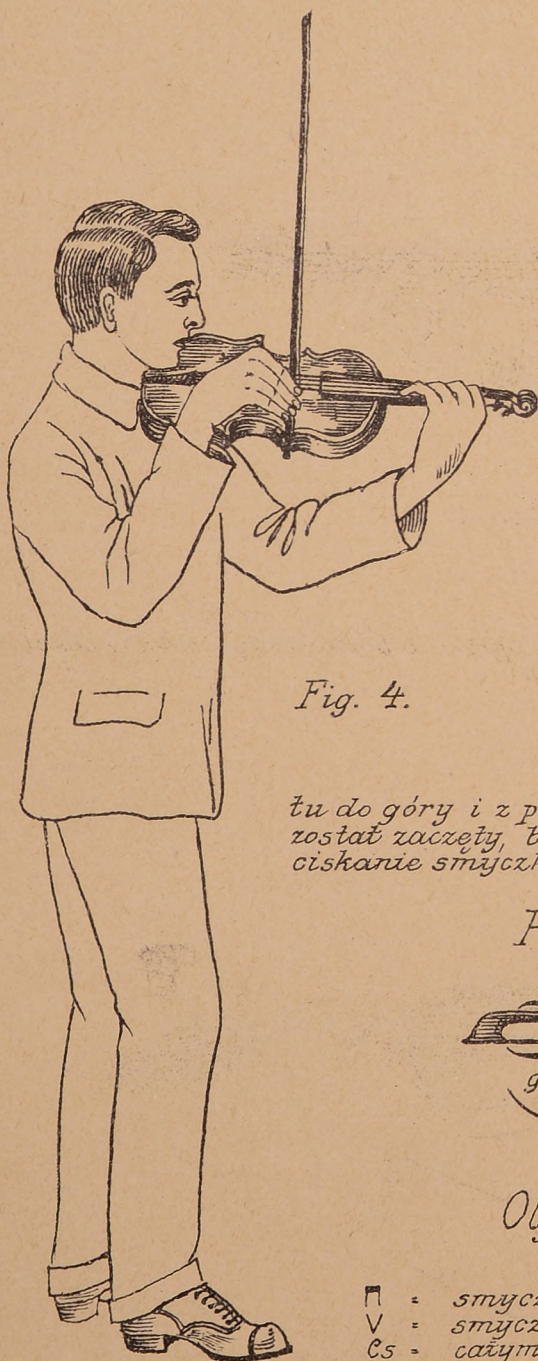

Fig. 4.

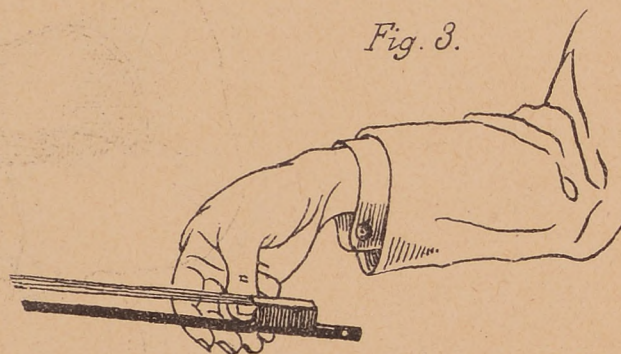

Fig. 3.

Pociąganie smyczka.

Smyczek, ustawiony na środku strun pomiędzy
podstawkiem a gryfem (fig. 4.), należy prowadzić
od dołu do góry całą szerokością wosia. Chcąc zaś
aby ton był równy (na co uczeń powinien zwrócić
baczna uwagę) należy prowadzić smyczek od do-
łu do góry i z powrotem o jednym napięciu siły, t.j. ażeby siła, z jaką ton
został zaczęty, była utrzymana przez całą długość smyczka. Nierówne na-
ciskanie smyczka wyda również i ton nierówny.

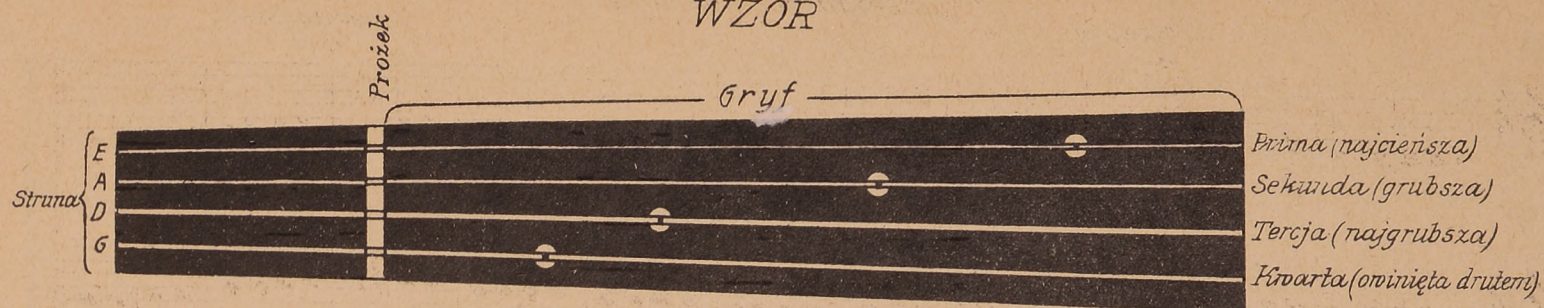
Podział smyczka na części.

Objaśnienie znaków i skrótów używanych przy smyczkowaniu

■ = smyczek na doł.	Dp = dolną połową smyczka.
V = smyczek do góry.	Sr = środkiem smyczka.
Cs = całym smyczkiem.	Sk = samym kołcem.
Gp = górną połową smyczka.	Kf = przy karafutce.

WZÓR

Według podanego wzoru należy punkty a, f, d, h, nakleić na gryfie skrzypcowym według rozmiaru naturalnego. Palce, ustawione na punktach, dadzą brzmienie właściwe.

Uwaga: Zwrócić baczną uwagę na ustawiony palec, na pociąganie smyczka po strunach od Kf do Sk, jak również na rytm i takt do 4-ch w ruchu powolnym, równym i stanowczym. Zwrócić uwagę i na pauzy.

Nuty kanciaste ♦ wskazują, że palce ustawione na strunach pozostają nieruchome aż do końca ćwiczenia.

K. Paschalski

1. *Akord* *Cate nuty.* *Półnuty*

Cwierciornote.

Cate tony na strunie G-kwarta (czwarta).

2. *as hes c*

Nie poruszając dłoni, palec na punkcie pierwszym odsunąć wstecz do prożka, palec zaś 2, 3, 4 pozostawić na strunie G na punktach, oznaczonych nutami kanciastymi. Tak ustawione palce na strunie G dają cate tony; as, hes, c, d

Uwaga: Objasnić cate tony na pozostałych strunach, bemole, jak również objasnić wszystkie, co się znajduje w poszczególnych ćwiczeniach.

Cate tony na strunie D-tercja (trzecia).

Cate tony na strunie A-sekunda (druga).

Cate tony na strunie E-prima (pierwsza).

Półnuty. Ćwiczenia na całe tony. Ćwierćtony.

3.

G

Cs.

Ćwiczenia na pół i całe tony

4.

G

Cs.

Skala.

*Ćwiczenia na dwóch strunach.
na półtony, całe tony, oraz seksty*

5.

D-A

AE

GD

Nuty objęte znakiem

oznaczają: jak daleko przeciągnęły znak - palców się nie podnosi.

Dalszy ciąg

Ćwiczenia na tercje i pauzy.

Ćwiczenia na puste struny.

Małe nutki w formie kropki, postawione przy nutach, oznaczają, że palce należy stawiać jednocześnie: np. drugi palec z trzecim, albo drugi z trzecim, czwartym i t.p.

8.

Dalszy ciąg.

9.

Ćwiczenia na kwinty, seksty, septymy i oktawy.

10.

Dalszy ciąg

11.

Sekundy małe i wielkie.

12.

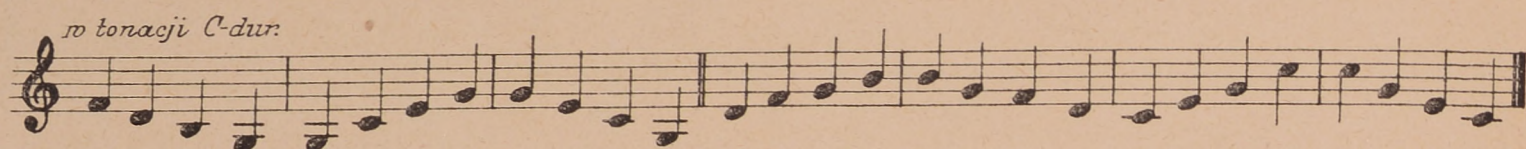
Ćwiczenia na kwinty, kwarty, tercje i sekundy.

13.

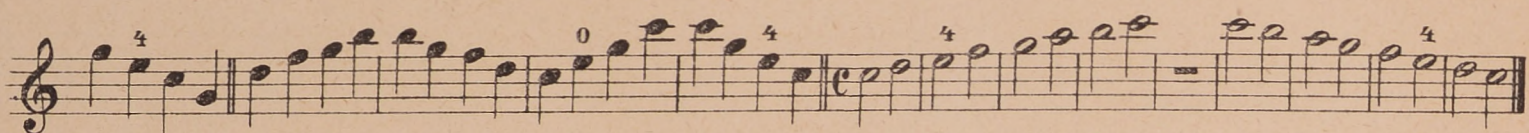
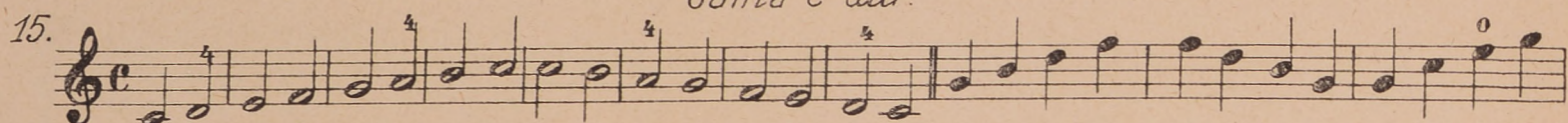
Przygotowanie do gamy C-dur.

14.

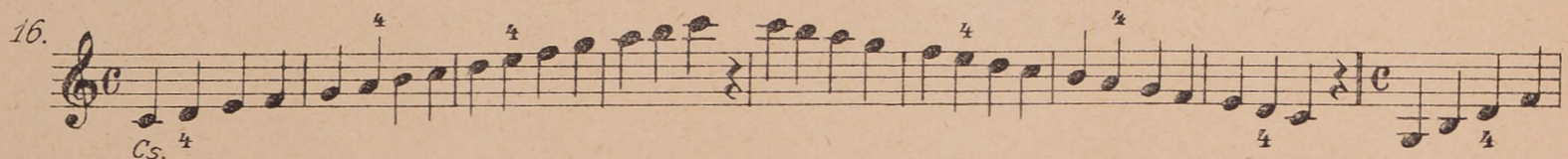
Półtony.

Gama C-dur

Gama C-dur w dwóch oktawach

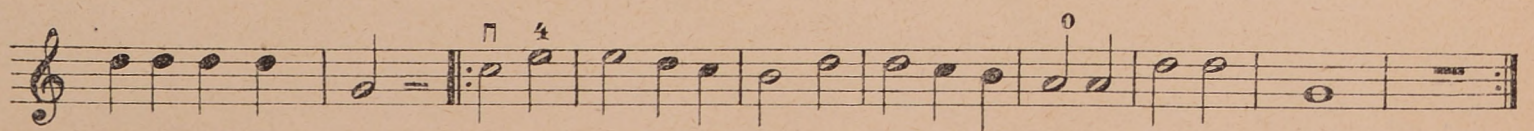
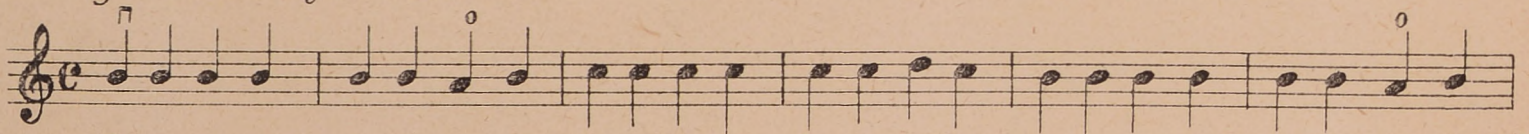
Akord.

□ □
D T

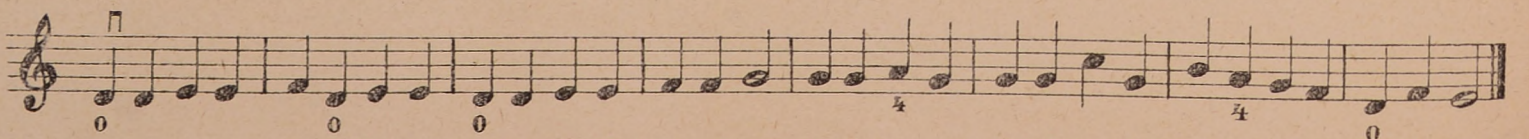
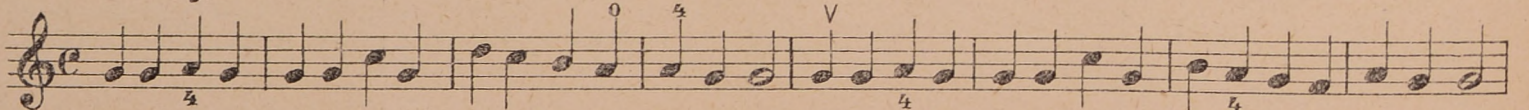

Melodje.

Czegóż bracia w kącie siedzieć.

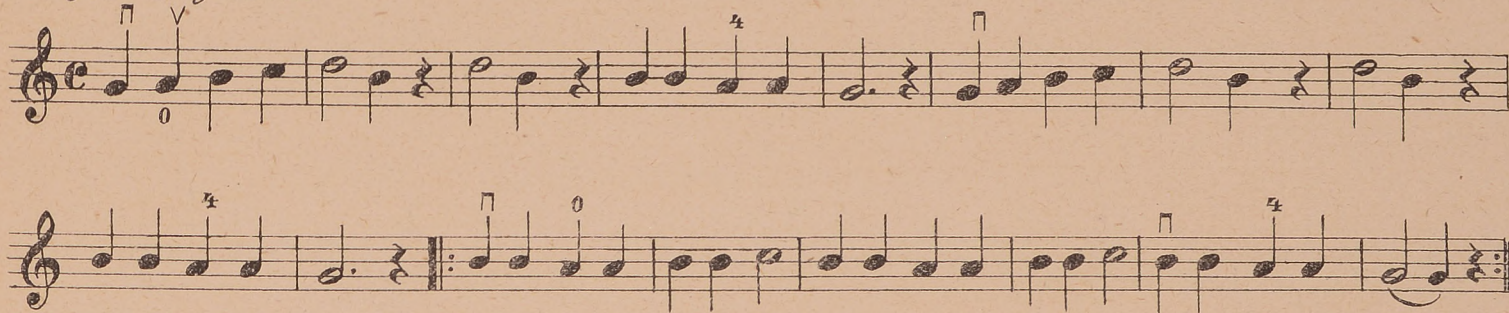
Boże mocny, Boże cudowny.

Dzisiaj w Betleem.

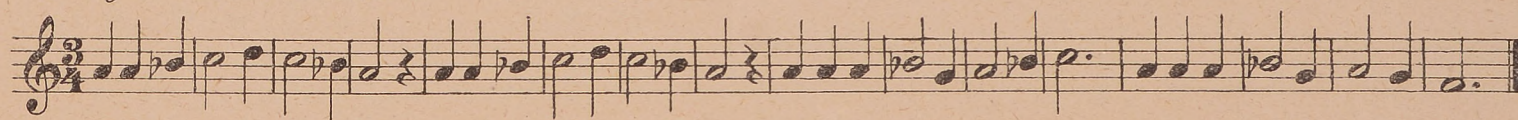
Pojedziemy na łów.

Czemu kalino w dole stoisz.

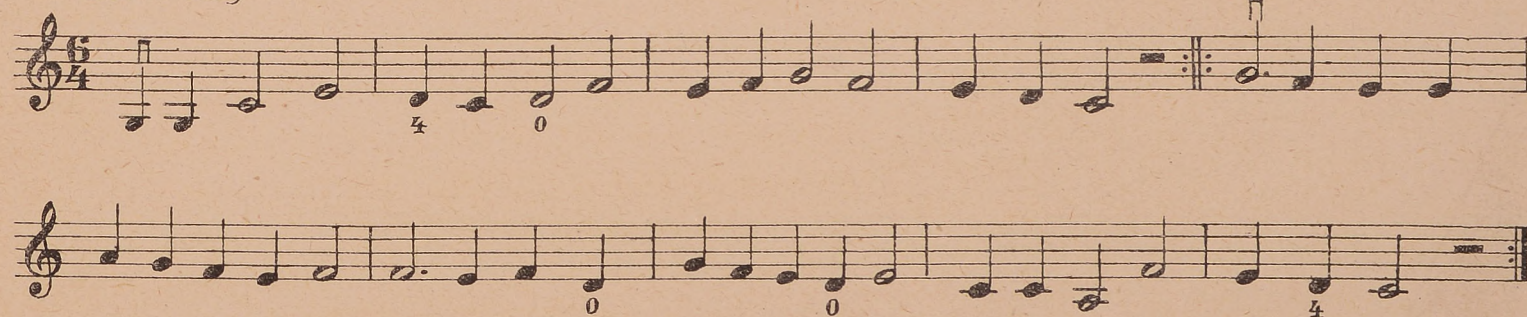
Kiedy król Herod królował.

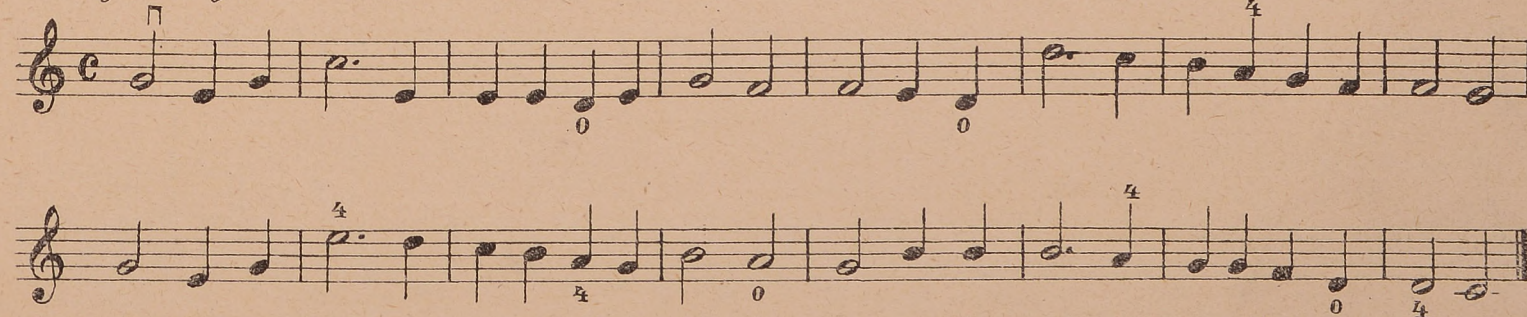
Którego pasterze chwalili.

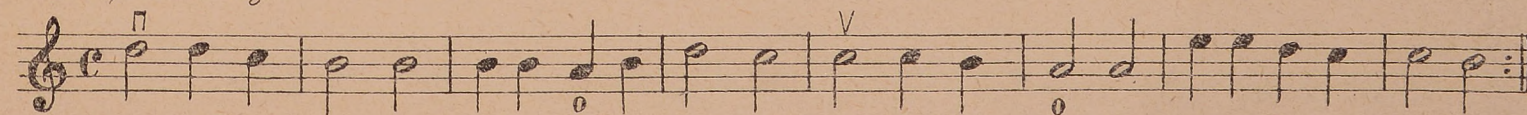
W żłobie leży

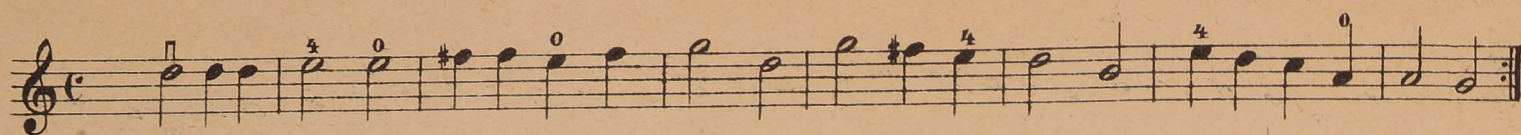

Wilija naszych strumieni rodzica.

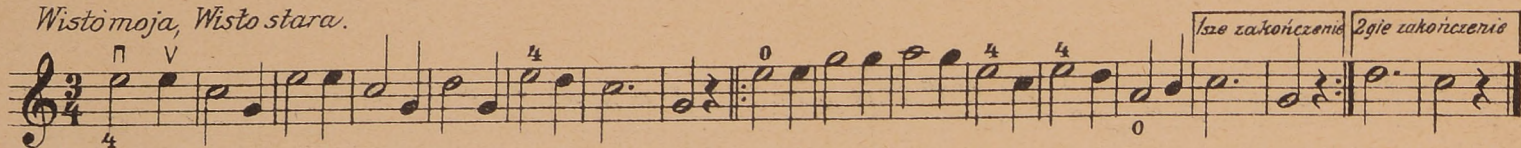

Boże, coś Polskę.

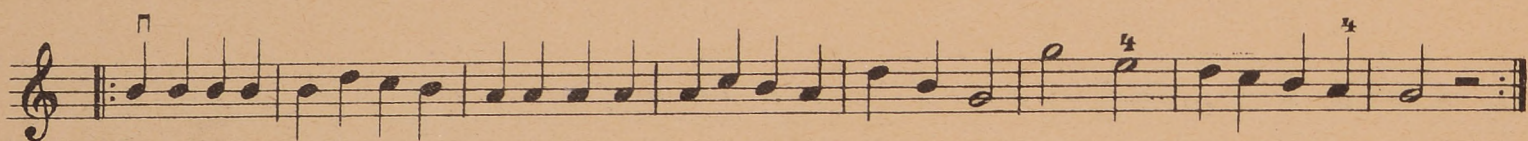

Wisto moja, Wisto stara.

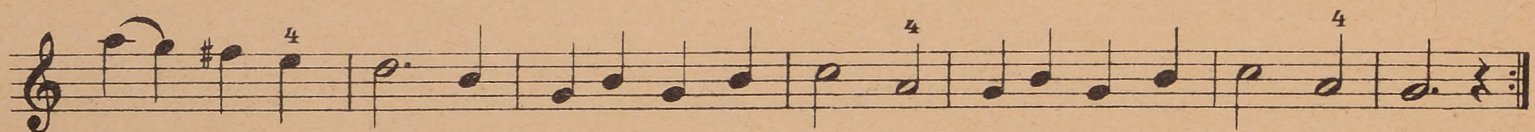
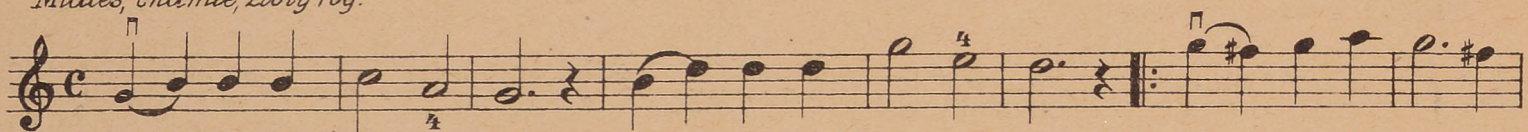
Narodził się Jezus w stajni ubogiej.

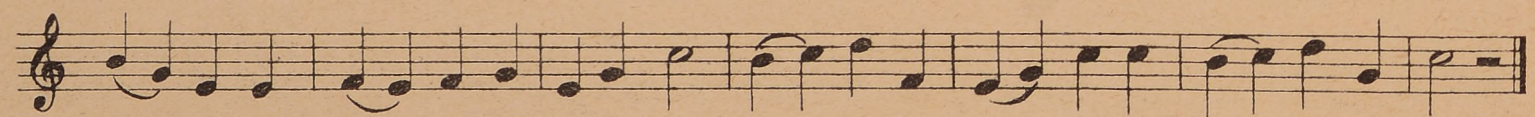
Cicho konie nie rzyjcie.

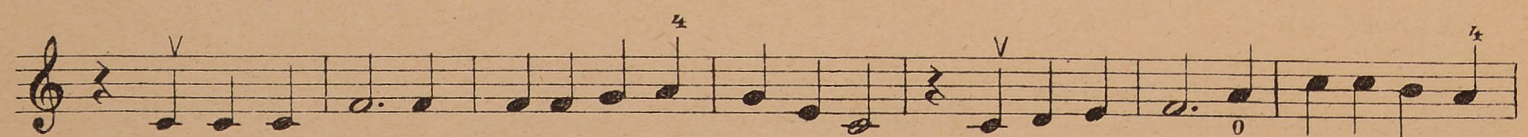
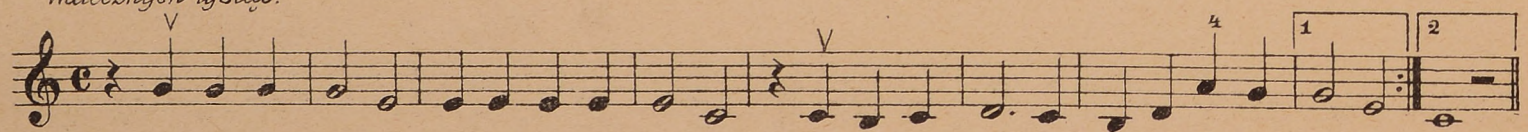
Miało, chacie, złoty róg.

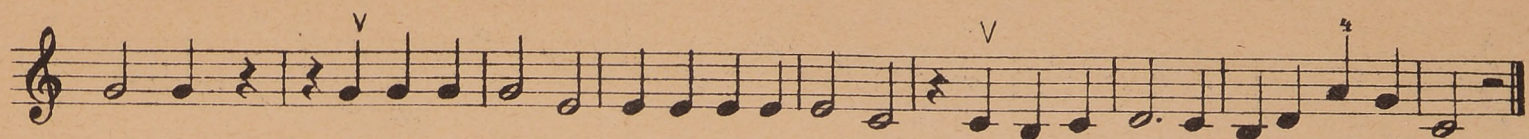

Moniuszko: Piosnka z „Witoloraudy.”

Walecznych tysiąc.

Krakowiak.

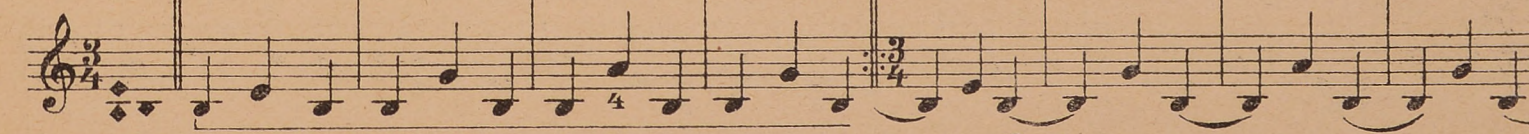
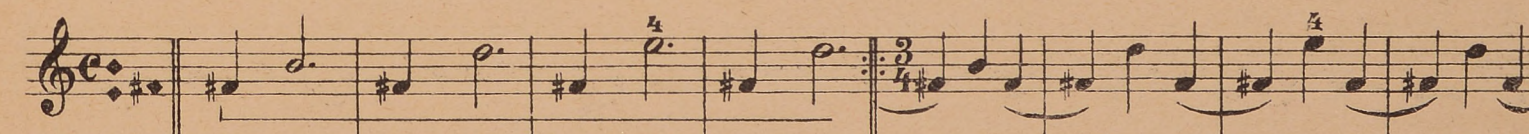
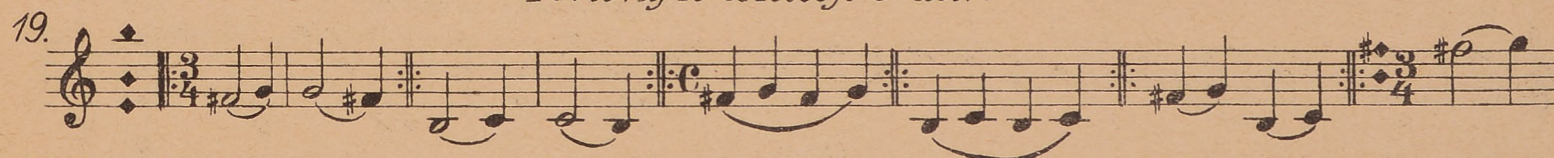
Przygotowanie do gamy G-dur.

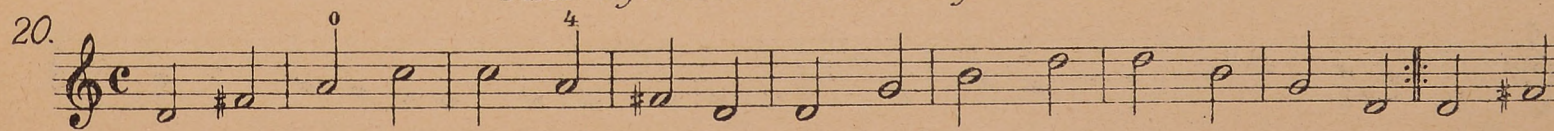
Synkopy.

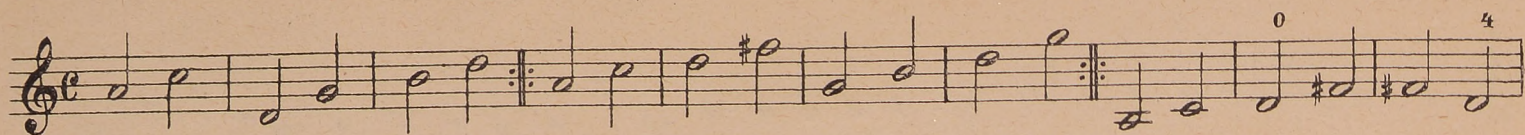

Półtony w tonacji G-dur.

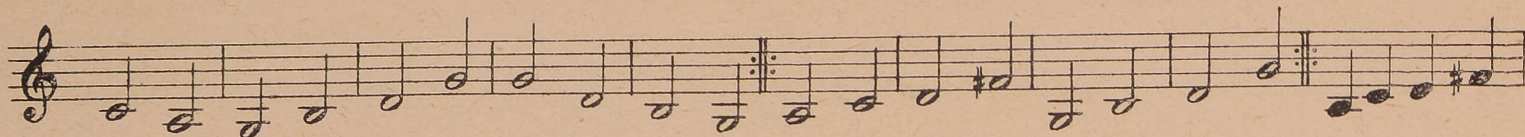

Akordy rozłożone w tonacji G-dur.

Akordy w dwóch oktawach.

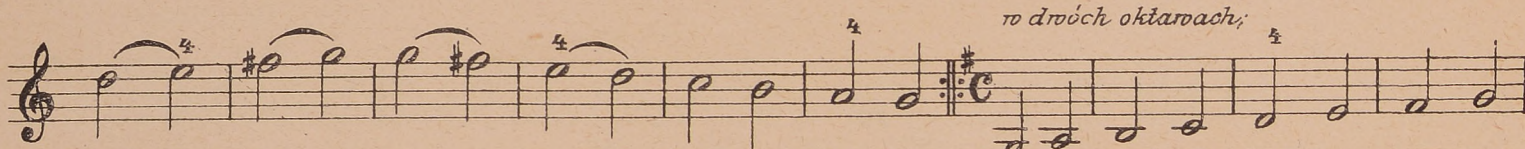
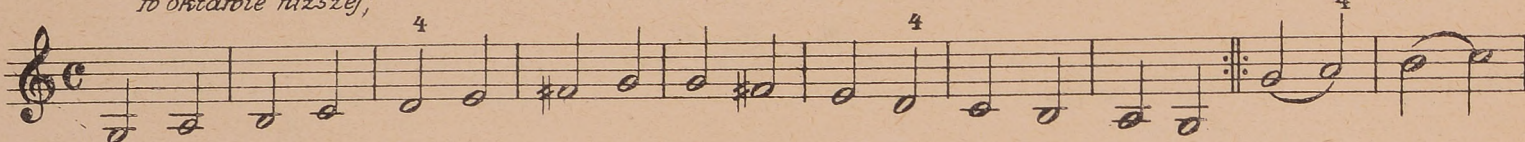

Gama G-dur.

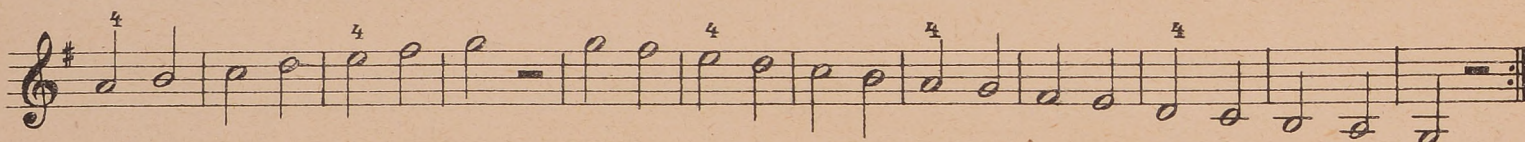
w oktarwie niższej;

w oktarwie wyższej;

21.

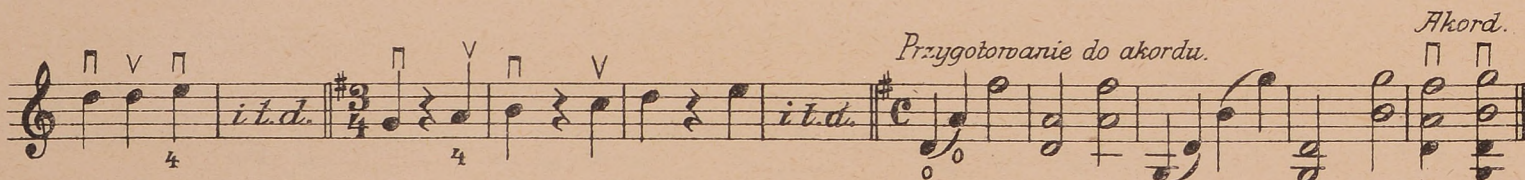
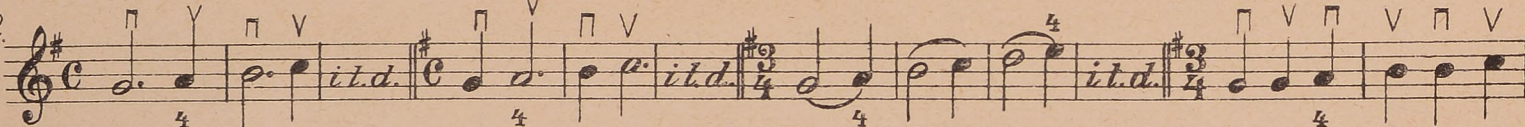

w dwóch oktawach;

Wzory smyczkowania.

22.

Przygotowanie do akordu.

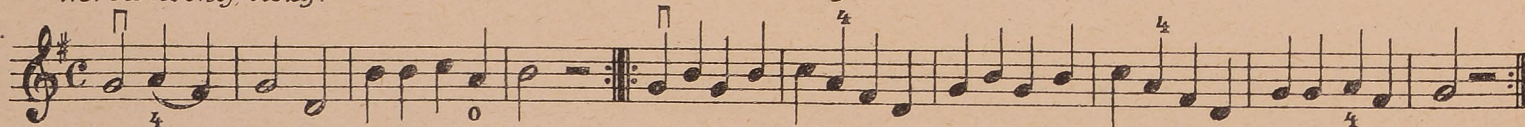
Akord.

D T

Wśród nocnej ciszy.

Melodje.

23.

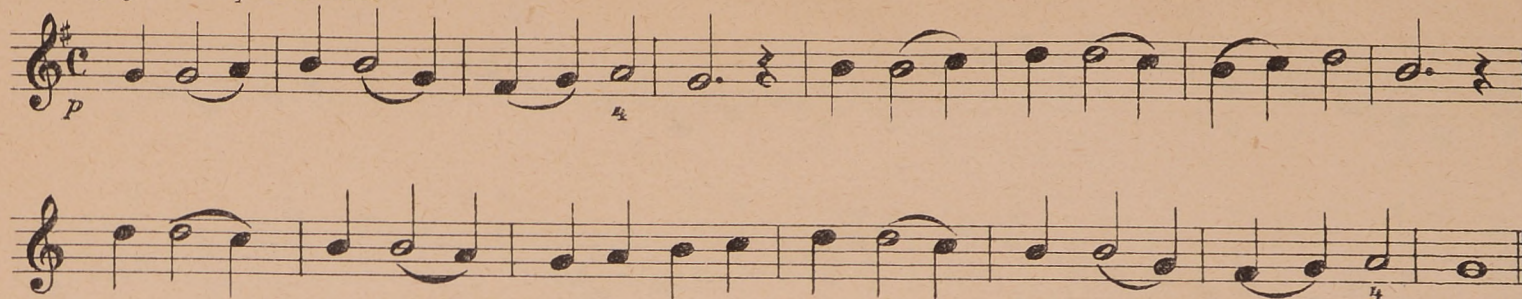
Anioł pasterzom mówił.

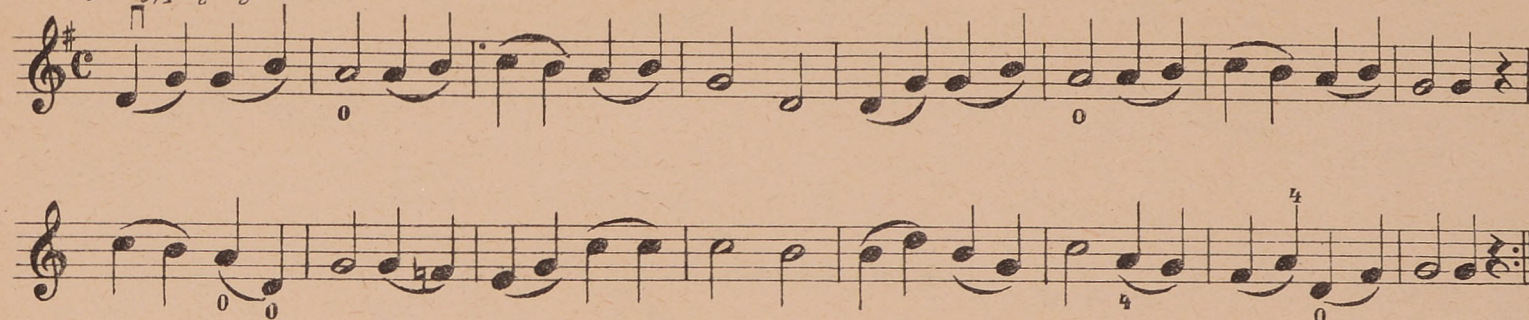
Nie tak in illo tempore bywało.

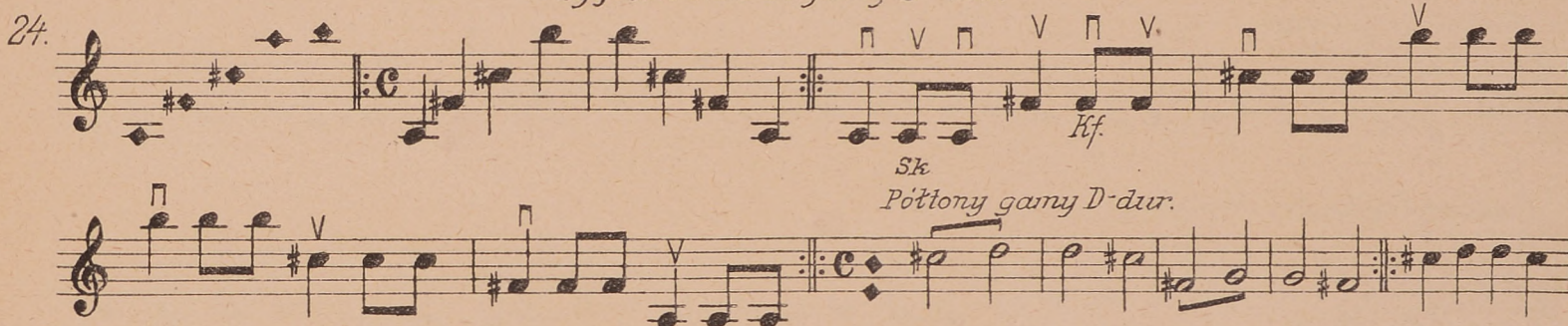
Przybyli utani pod okienko.

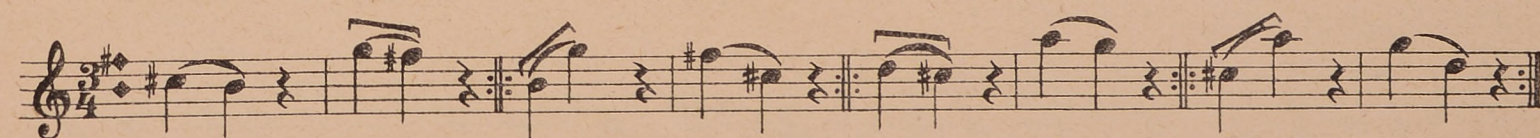
Prędszej, prędszej koniku.

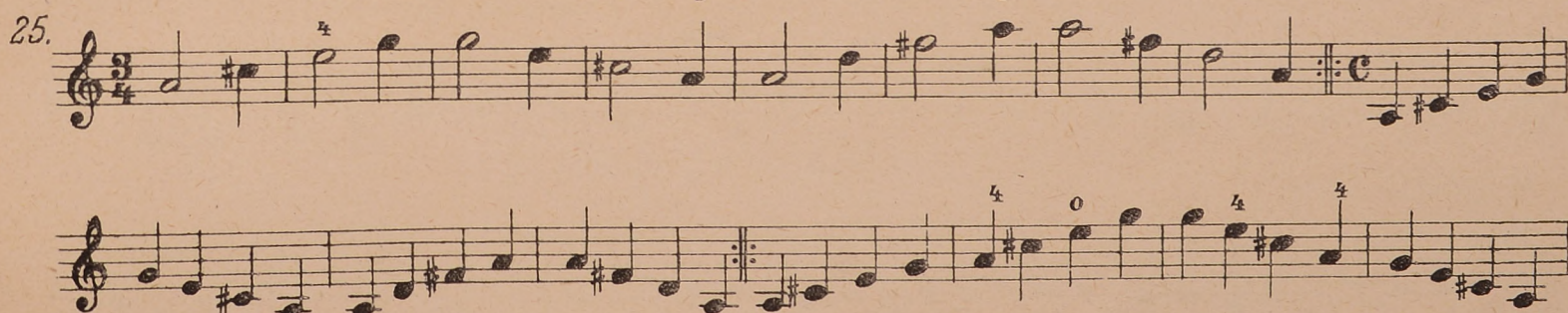
Przygotowanie do gamy D-dur.

Półtony gamy D-dur.

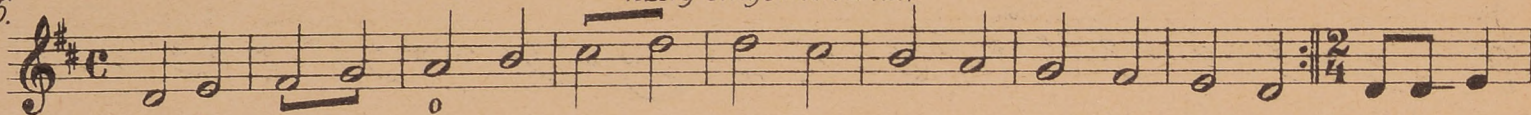
Akordy rozłożone w tonacji D-dur.

26.

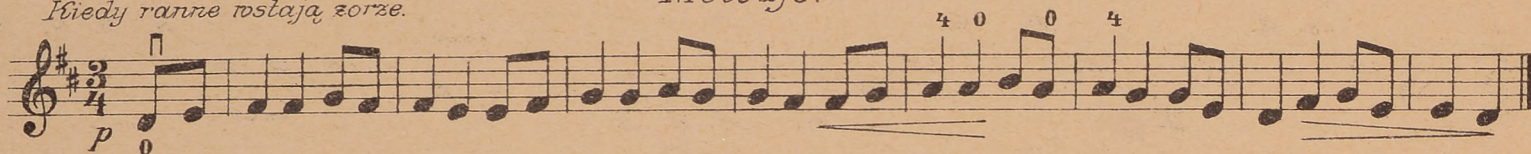
Gama D-dur.
wzory smyczkowania:

27

Kiedy ranne wstają zorze.

Melodje.

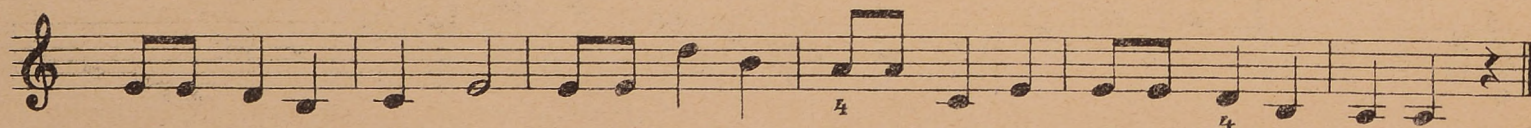
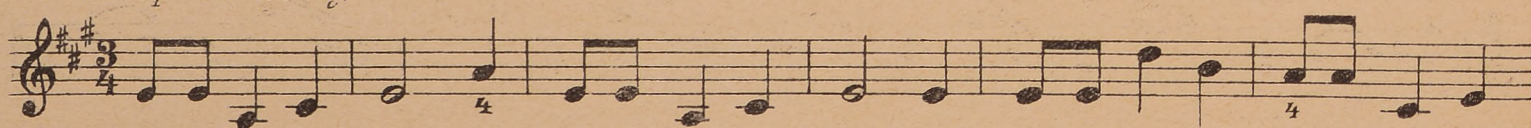
O gwiazdeczko, coś błyszczysz.

Błyszczą krople rosy.

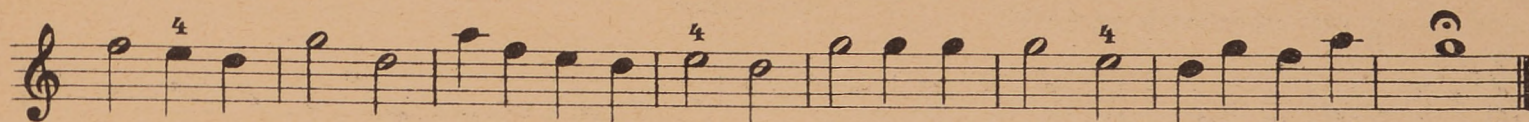
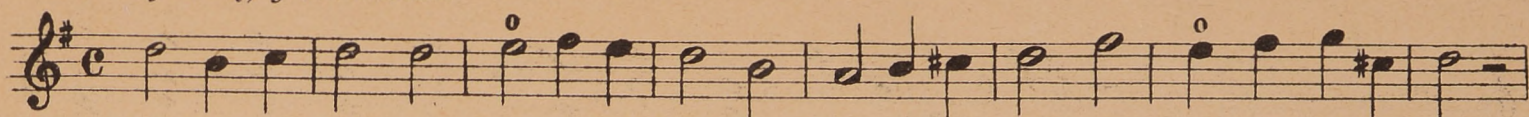
Trawka ponad wodą.

Melodia ludowa.

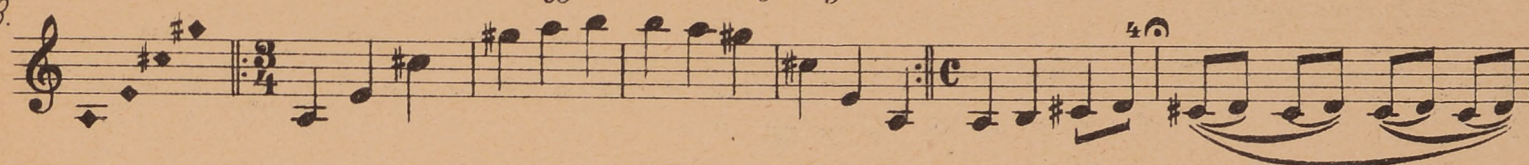

Pod Twoją obronę, Ojciec na niebie.

Przygotowanie do gamy A-dur.

28.

podobnie

Sk

Ff

Sk.

wzory smyczkowania.

i t. d.:

i t. d.:

i t. d.:

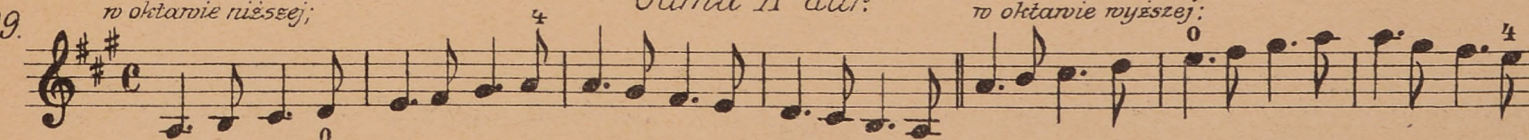
i t. d.:

29.

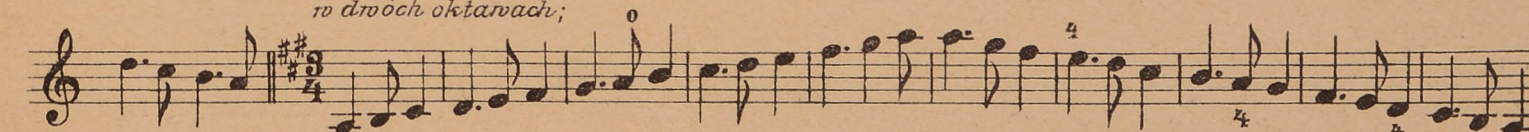
w oktawie niższej;

Gama A-dur:

w oktawie wyższej;

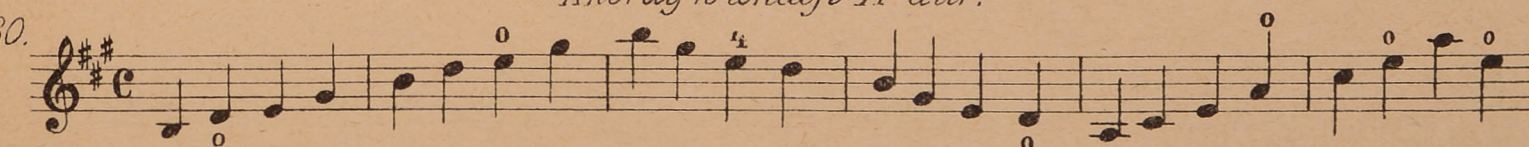

w dwóch oktavach;

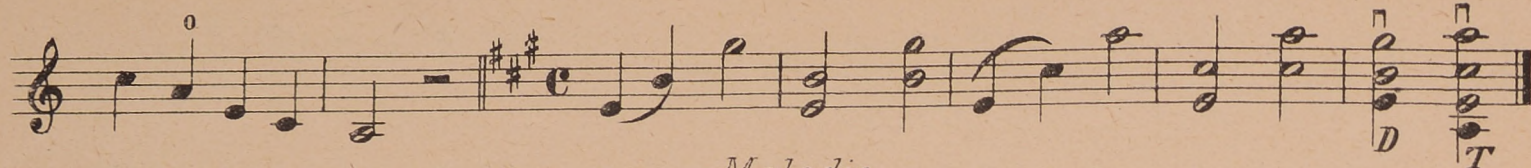

Akordy w tonacji A-dur.

30.

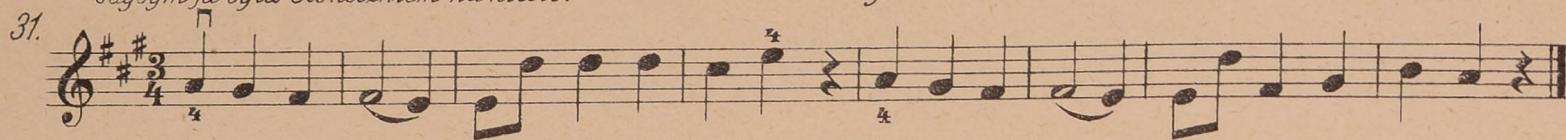

Akord.

Gdybym ja była słoneczkiem na niebie.

Melodje.

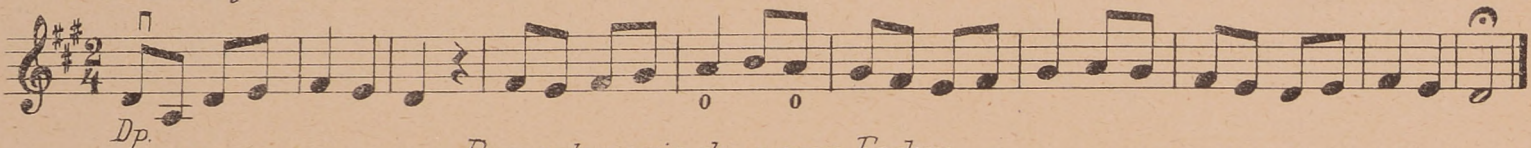
Służył Jasio u pana.

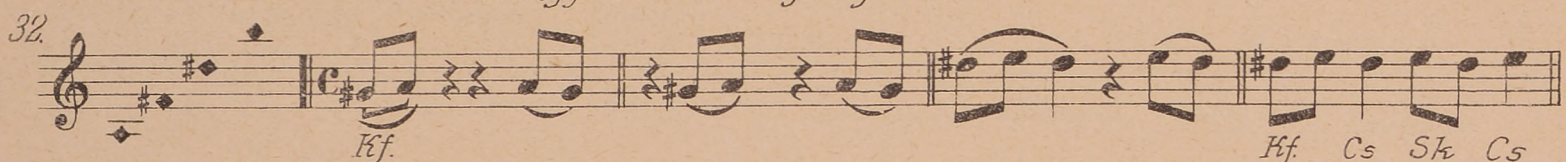
Łączko, łączko.

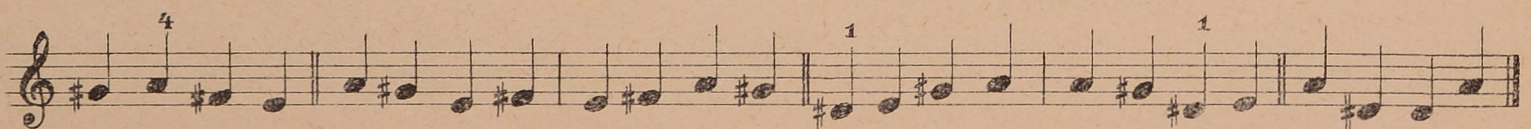
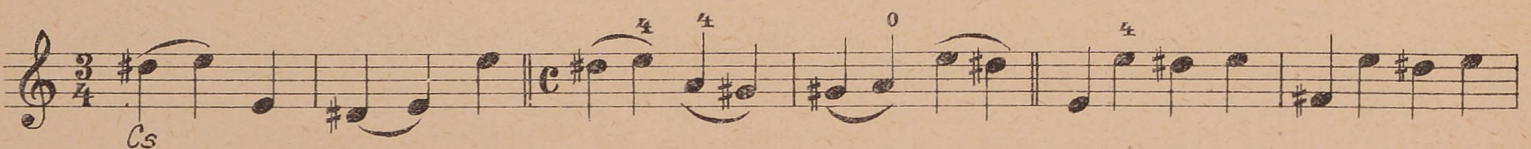
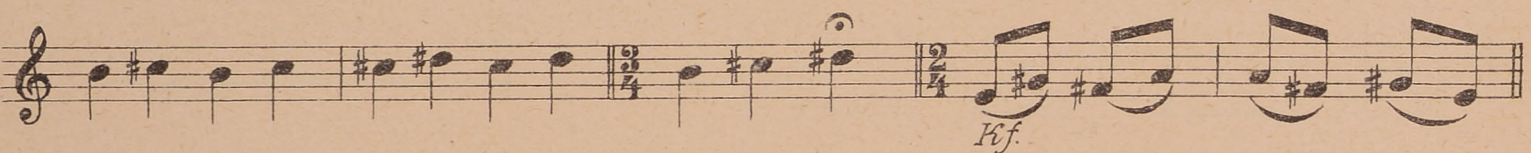
Stała nam się nowina.

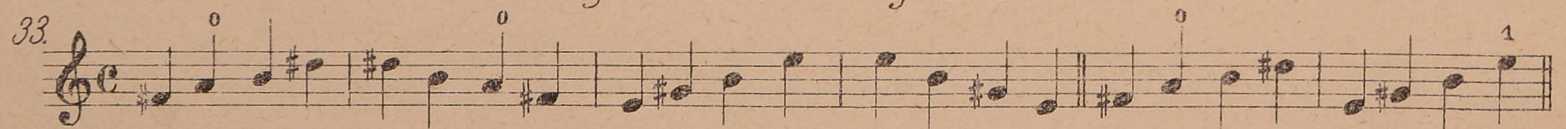
Przygotowanie do gamy E-dur.

Kf. Cs Sk Cs

Akordy rozłożone w tonacji E-dur.

Gama E-dur.

Akord.

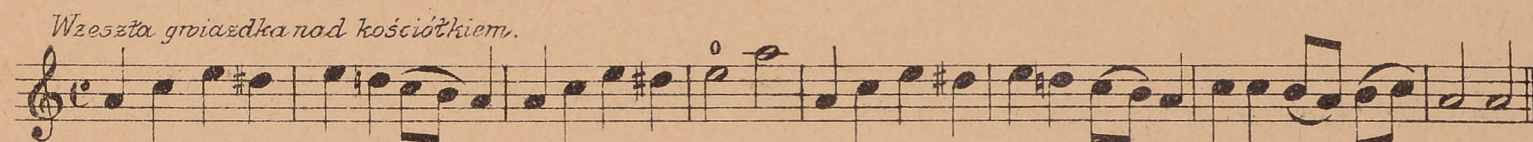
D T

Melodje.

35. Bymaj mi zdrowy, kraju kochany.

Śniło się Marysi.

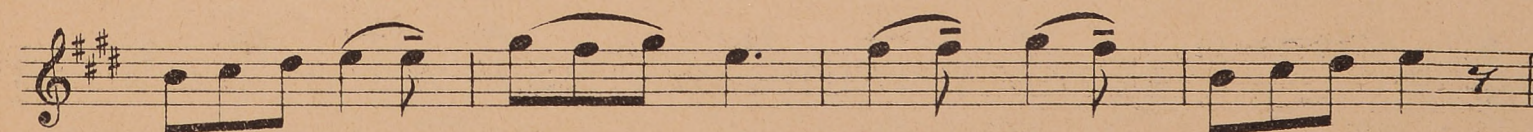
Wszęta gwiazdka nad kościółkiem.

Gdy w czystym polu.

A stanę ja się złotym pierścieniem.

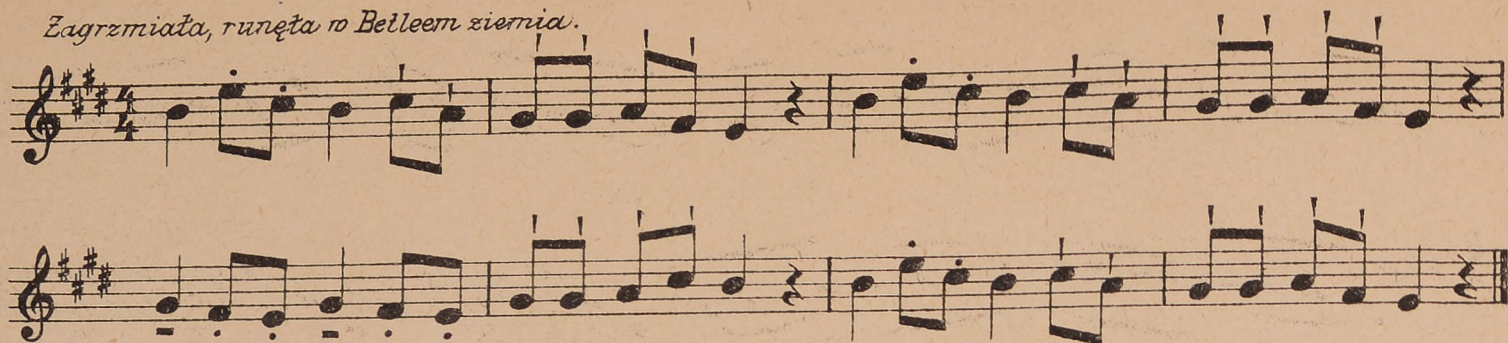
Raduje się serce.

Cs

Kf.

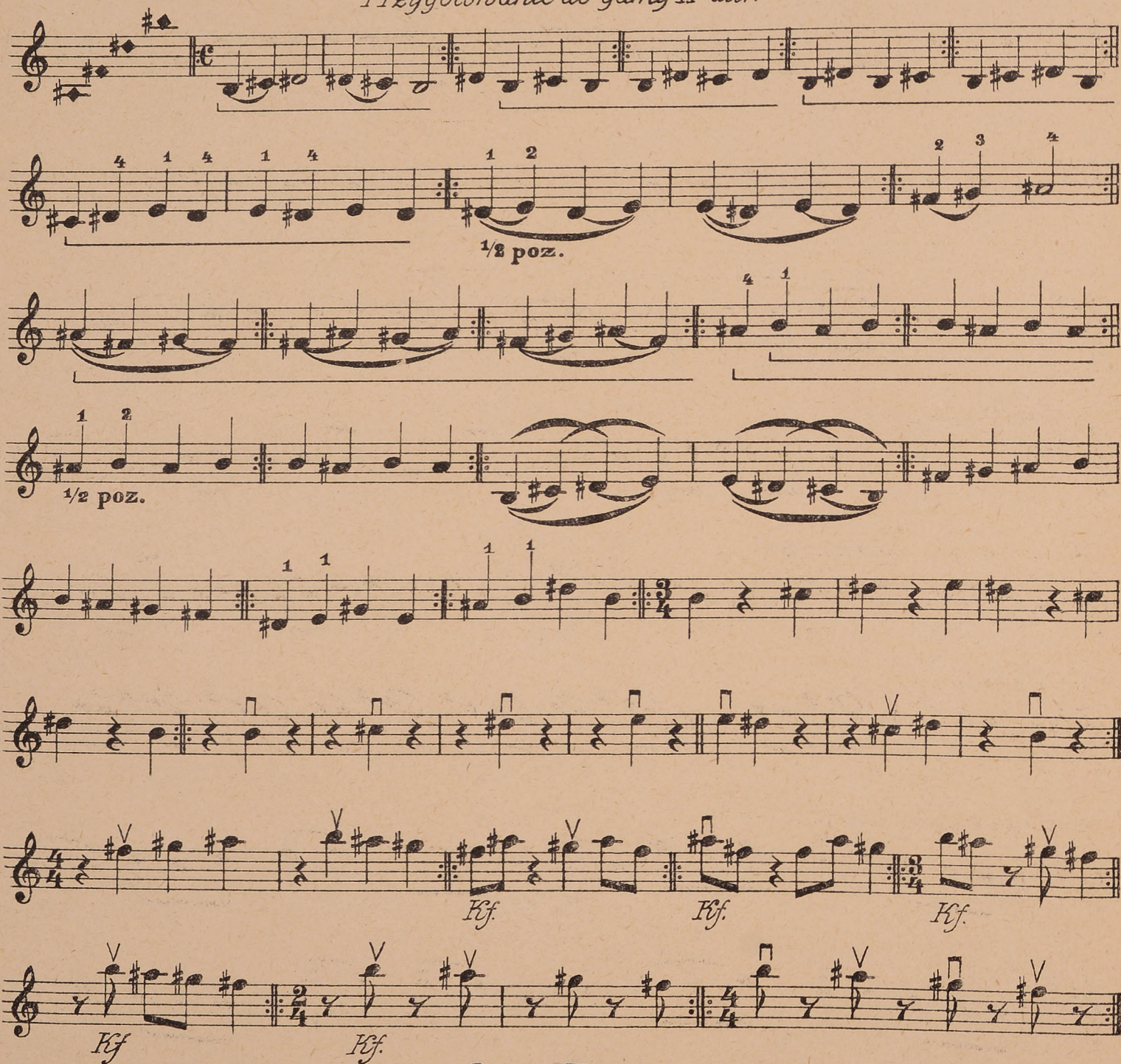

Zagrzmiała, runęła w Betleem ziemia.

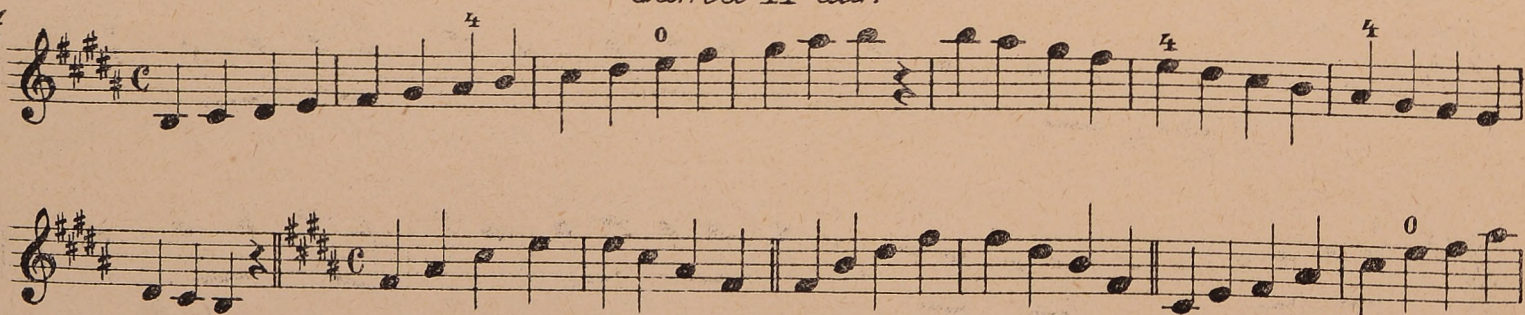
Przygotowanie do gamy H-dur.

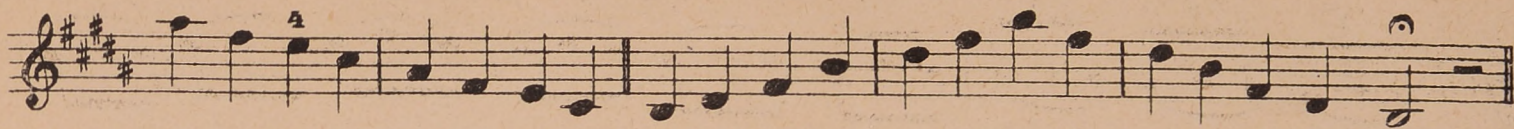
36.

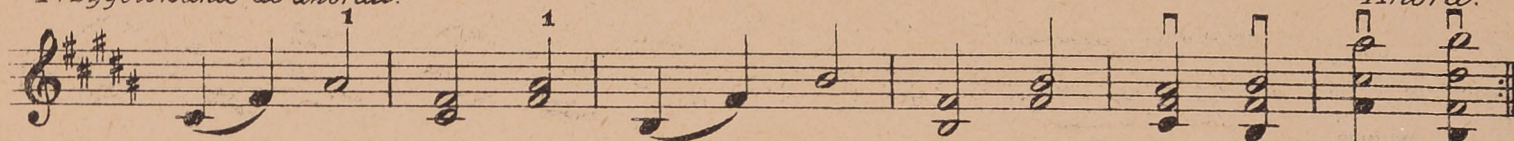
Gama H-dur.

37.

Przygotowanie do akordu.

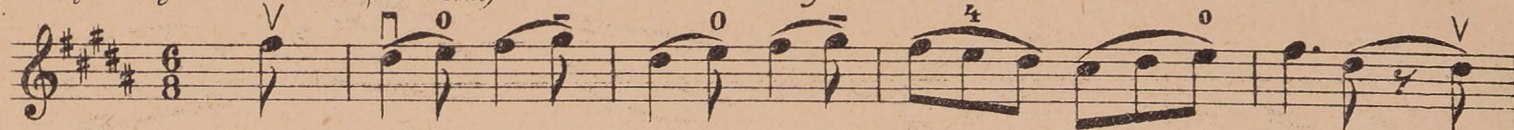

Akord.

D T

38. *Dąbrową szła matka (Moniuszko)*

Melodje

Kf.

Koj się działy one lata.

Dp.

Uderzcie w bębny.

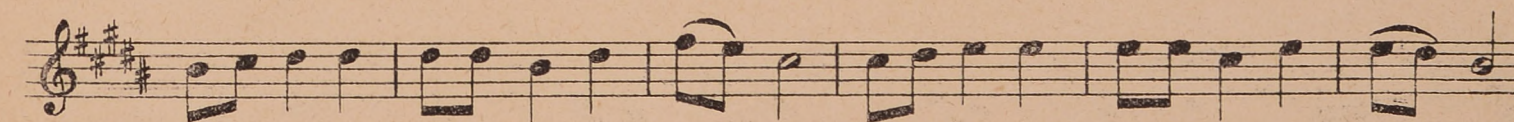

Cs.

Uciekła mi przepióreczka.

Dp.

Gamy bemolowe.
Przygotowanie do gamy F-dur.

Gama F-dur.

Wzory smyczkowania.

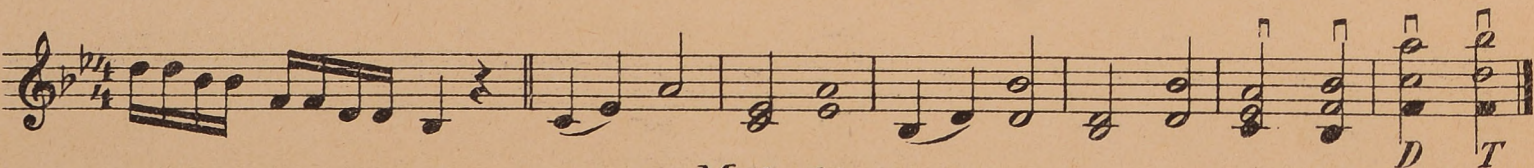
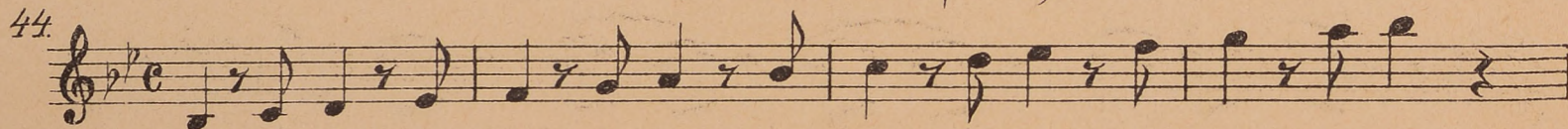
Cwiczenia w tonacji F-dur.

Przygotowanie do gamy Hes-dur (B-dur.)

Gama Hes-dur (B-dur.)

Kochajmy się bracia moi.

Melodje.

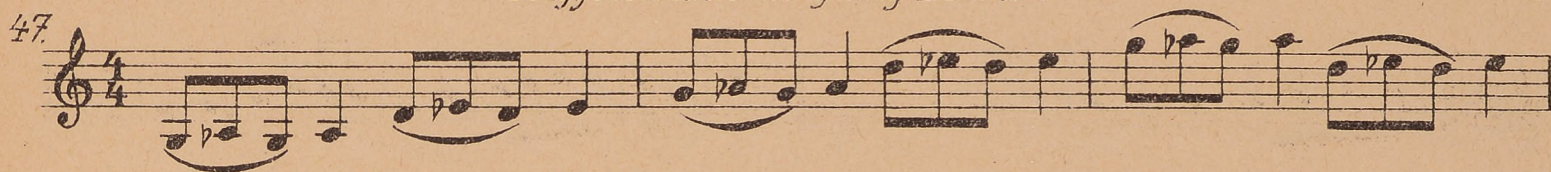
Krakowiak

Rotz. (M. Konopnickiej - F. Nowowiejski)

Przygotowanie do gamy Es-dur.

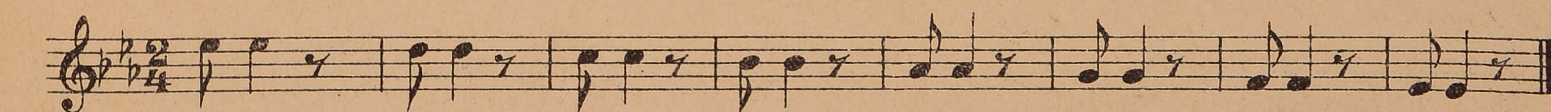
Gama Es-dur.

49.

Synkopy

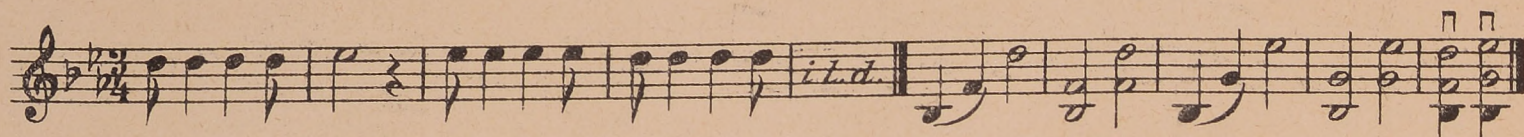

Synkopy

52. *Synkopy.*
Dp.

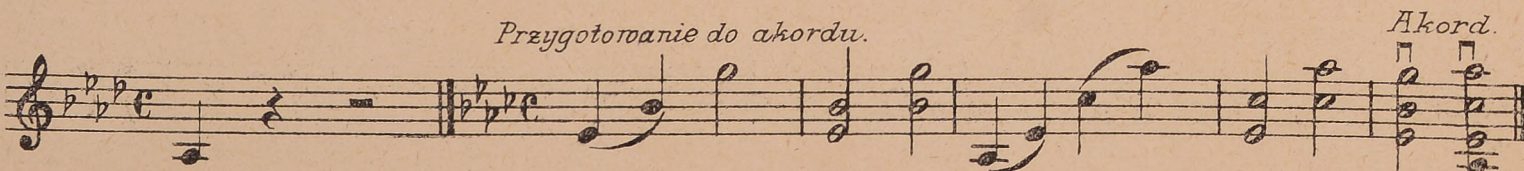
53. *Pod Krakowem czarna rola.* *Melodje*
Kf.

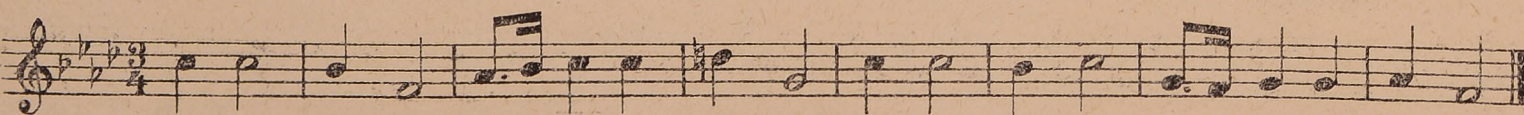
54. *Przygotowanie do gamy As-dur.*

55. *Gama As-dur.*

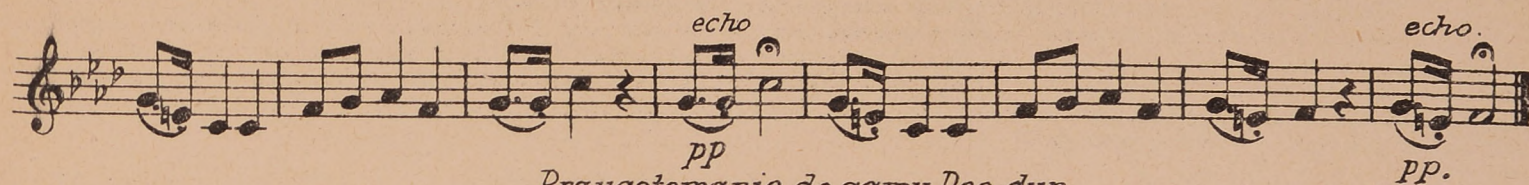
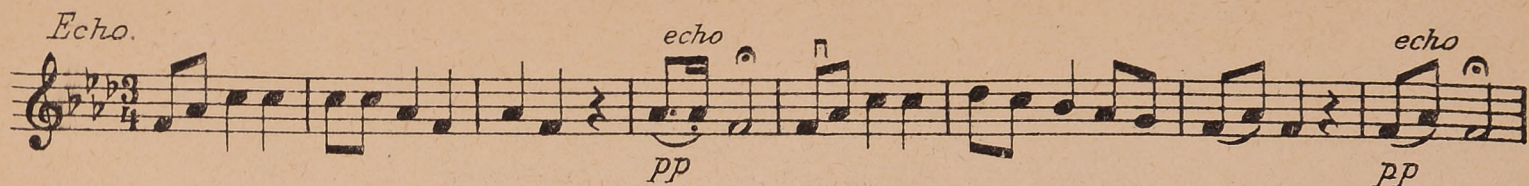

56. *Hejze ino* *Melodje.*

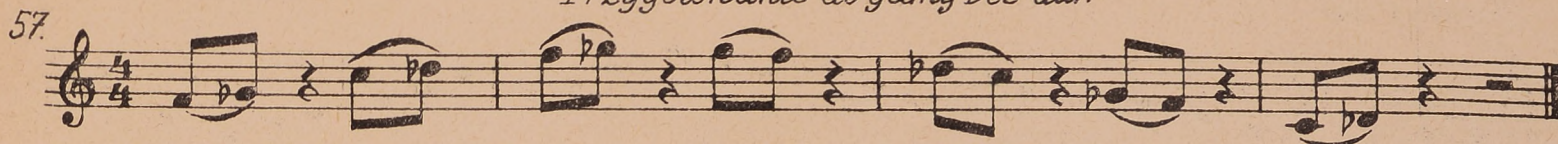

Akord.

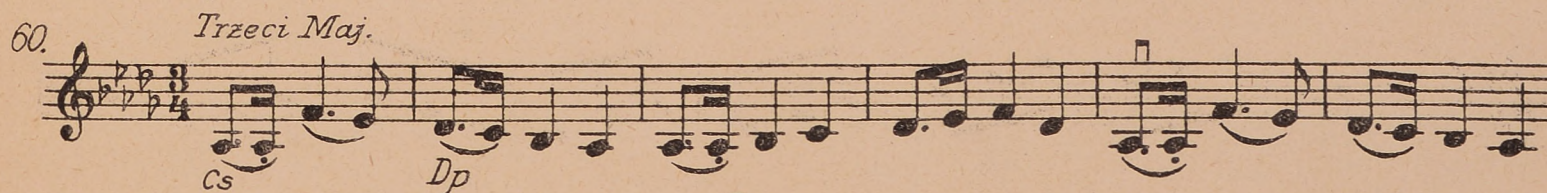
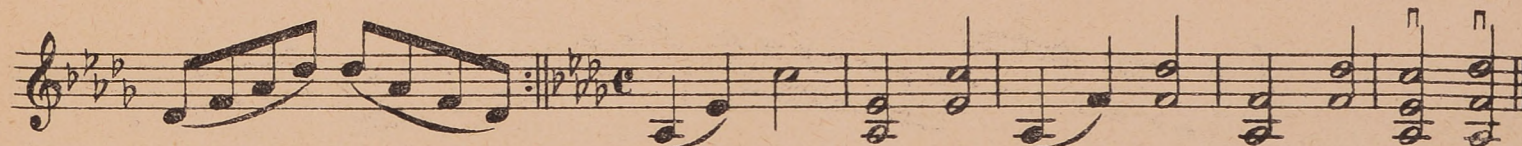
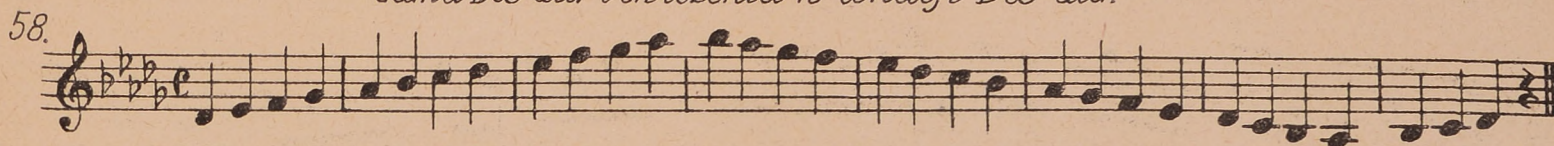
D T

Przygotowanie do gamy Des-dur.

Gama Des-dur i ćwiczenia w tonacji Des-dur.

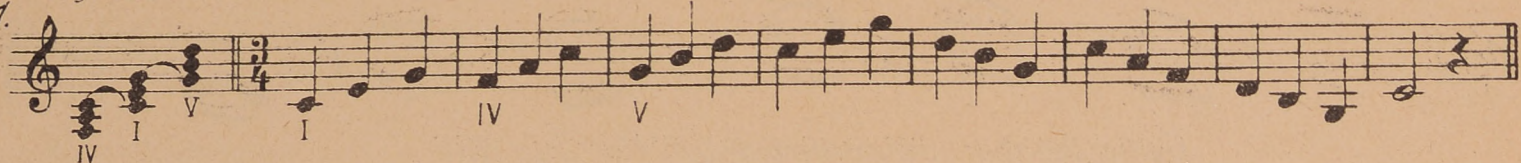
Po ukończeniu niniejszego „Podręcznika nauki techniki skrzypcowej” (pozycji pierwszej), należy przystąpić do „Szkółki na skrzypce” tegoż autora, następnie do „Podręcznika” tegoż autora: zeszyt I-szy nauka pozycji 1-ej, 2-ej, 3-ej, 4-ej i 5-ej, oraz zeszyt II-gi, dalszy ciąg pozycji do 7-ej włącznie

Tryada muzyczna.

Trzy trójdźwięki składają się z siedmiu dźwięków i określają gamę.
 Akordy tworzą tak zwaną tryadę muzyczną i określają tonację.
 Każdy z akordów posiada: nutę zasadniczą, tercję i kwintę. Trójdźwięki zwane wielkimi, brzmią
 jako doskonałe i dlatego najważniejszą rolę odgrywają w muzyce. Każdy z tych akordów ma swoją na-
 zwę: akord stopnia I-go, jako zbudowany na tonice, nazywa się tonicznym; akord stopnia V-go, jako panu-
 jący w tonacji - dominantowym; akord stopnia IV-go - poddominantowym. (Patrz „Nauka harmonji”
 Wł. Żeleńskiego i G. Roguskiego).

Ćwiczenia na podstawie tryady.

61. Tryada C-dur.

Kadencja (Harmonja § 77.)

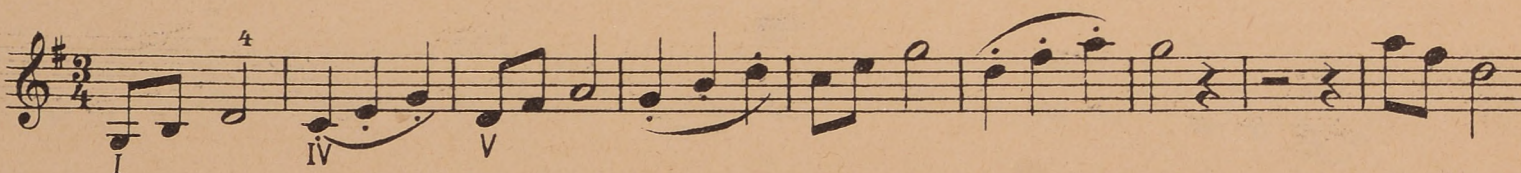
Wzory smyczkowania

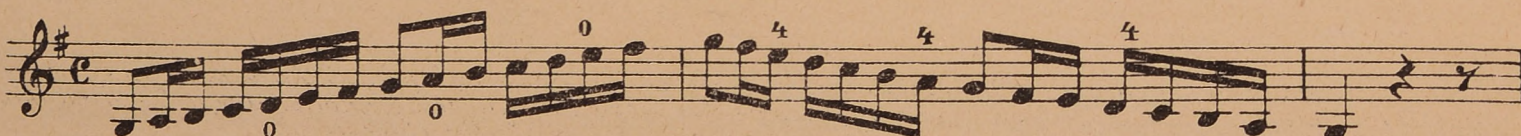
Gama
 diatoniczna

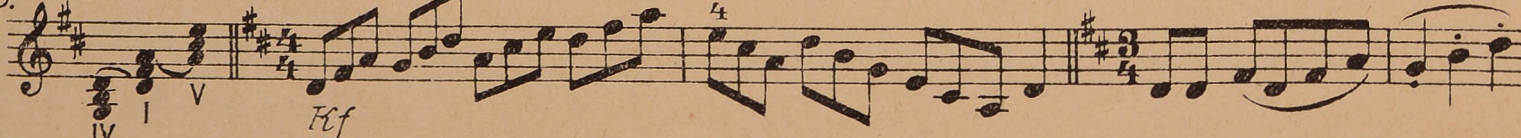
62. Tryada G-dur.

Kadencja

63. Tryada D-dur.

Tryada H-dur.

66.

Tryada F-dur.

67.

Tryada B-dur.

68.

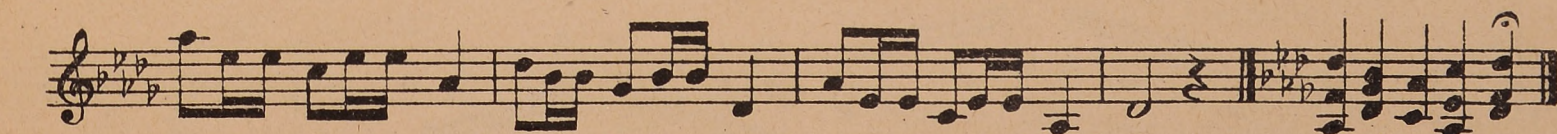
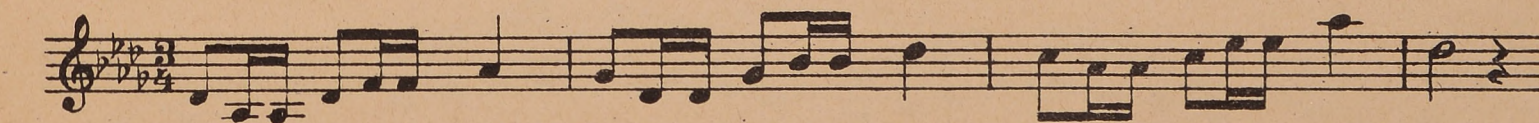
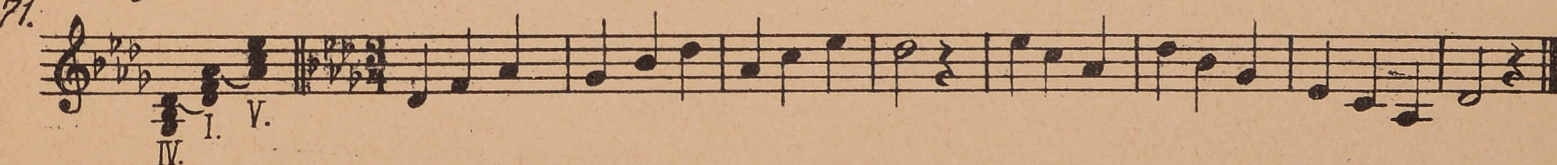
69. *Tryada Es-dur.*

70. *Tryada As-dur.*

71. *Tryada Des-dur*

Przewroty akordu doskonałego.

Wszystkie akordy dzielą się na pierwotne, czyli zasadnicze (inaczej główne) i od nich pozostałe, czyli pochodne. (Patrz „Nauka harmonji” § 58 i 73.)

72.

pochodne. C-dur. *pochodne.* *G-dur.*

pierwotny. 6 6 4

D-dur. 4 0

A-dur. 4 0

E-dur. 4 0

H-dur. 4 0

F-dur. 0 4

B-dur. 4 0

Es-dur.

As-dur. *Des-dur.*

Harmonija dysonansowa naturalna.

Akord septymowy.
(Patrz „Nauka harmonji” § 93.)

73.

C-dur. *G-dur.*

7 V. I. 7 V. I.

28

D-dur.

A-dur.

E-dur.

H-dur.

F-dur.

B-dur.

Es-dur.

As-dur.

Des-dur.

*Przewroty akordu dominantowego.
(Patrz „Nauka harmonji” §100).*

74. *C-dur.*

G-dur.

D-dur.

A-dur.

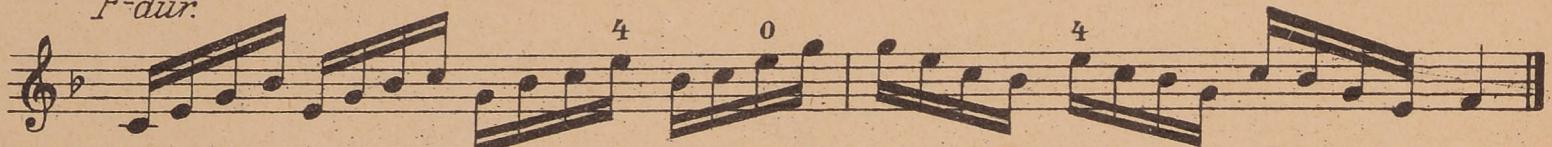
E-dur.

H-dur.

F-dur.

B-dur

Es-dur.

As-dur

Des-dur.

75. *A-mol.*

Gamy harmoniczne w trybie minorowym.
(Patrz „Harmonja” § 99.)

D-mol.

G-mol.

G-mol.

F-mol.

B-mol.

E-mol.

H-mol.

Fis-mol.

Cismol.

Gis-mol.

